

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิวรรณ ควันมี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส
 หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒ กรมพัฒนาที่ดิน
 หัวข้อการพัฒนา การออกแบบบริการดิจิทัลภาครัฐ (Government Digital Service Design)
 สถานที่ เรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ TDGA e-Learning วันที่พัฒนา ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๙
 หน่วยงานที่จัดอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
 วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ หลักการและกระบวนการออกแบบบริการดิจิทัลภาครัฐที่
 มุ่งเน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
 ๒. เพื่อพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ แนวคิด Service Design และ Design Thinking ในการ
 วิเคราะห์ปัญหาและออกแบบบริการภาครัฐ
 ๓. เพื่อสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาและปรับปรุงบริการดิจิทัลของ
 หน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

สรุปสาระสำคัญ

๑. Service Design (การออกแบบบริการ)

Service Design คือกระบวนการออกแบบและพัฒนาบริการภาครัฐโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (User-Centered Design) เพื่อให้บริการมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงได้ง่าย โดยพิจารณาครอบคลุมทั้งมุมมองของผู้ใช้ กระบวนการทำงาน บุคลากร และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ โดยมีหลักสำคัญคือการศึกษาค้นหาความต้องการและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค (Pain Point) การออกแบบบริการให้ใช้งานง่ายและลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น การทดลองใช้งานพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง และการพัฒนาบริการอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับประสิทธิภาพและความพึงพอใจของประชาชน

๒. ระดับการให้ความสำคัญของ Design ในองค์กร

การนำ Design มาใช้ในองค์กรแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับที่ ๑ Design as Styling ใช้การออกแบบเพื่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์หรือบริการ เช่น สี รูปแบบ และหน้าจอรระบบ โดยยังไม่ส่งผลต่อกระบวนการทำงาน

ระดับที่ ๒ Design as Process ใช้การออกแบบเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการ ลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

ระดับที่ ๓ Design as Strategy นำแนวคิดการออกแบบมาใช้ในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อสร้างบริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร

ระดับที่ ๔ Design as Culture การออกแบบกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด พัฒนา และปรับปรุงบริการอย่างต่อเนื่อง โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

เป้าหมายขององค์กรภาครัฐยุคดิจิทัล คือการพัฒนาไปสู่ระดับ Strategy และ Culture เพื่อให้การออกแบบเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการให้บริการอย่างยั่งยืน

๓. Service Design Process และความสัมพันธ์กับ Design Thinking

Service Design และ Design Thinking มีความสัมพันธ์กัน โดย Design Thinking เป็นแนวคิด และกระบวนการคิดที่มุ่งทำความเข้าใจผู้ใช้ กำหนดปัญหา สร้างแนวคิด ทดลอง และปรับปรุงแนวทางแก้ไข ส่วน Service Design เป็นการนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบริการอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาทั้งประสบการณ์ของผู้รับบริการและกระบวนการทำงานเบื้องหลังขององค์กร ดังนั้น ทั้งสองแนวคิดจึงสามารถนำมาใช้ร่วมกันเพื่อพัฒนาบริการภาครัฐให้มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ลดความซับซ้อนของกระบวนการ และสร้างบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

กระบวนการออกแบบบริการ (Service Design Process) สอดคล้องกับแนวคิด Design Thinking ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๓.๑ Exploration (สำรวจและทำความเข้าใจ) เป็นขั้นตอนการศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจความคิดเห็น และการวิเคราะห์เส้นทางการรับบริการ (Customer Journey) เพื่อค้นหาปัญหาที่แท้จริง (Pain Point)

ผลลัพธ์ เข้าใจผู้ใช้บริการ ระบุปัญหาที่ควรแก้ไข กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาบริการสอดคล้องกับ Design Thinking Empathize Define

๓.๒ Creation (สร้างแนวทางแก้ไข) นำข้อมูลที่ได้มาระดมความคิดเห็น ออกแบบแนวทางการให้บริการ สร้างต้นแบบ (Prototype) และทดลองใช้งานเบื้องต้น เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุด

ผลลัพธ์ ได้แนวทางการแก้ปัญหา ได้ต้นแบบบริการ ลดความเสี่ยงก่อนพัฒนาระบบจริง สอดคล้องกับ Design Thinking Ideate Prototype

๓.๓ Reflection (ประเมินและปรับปรุง) นำต้นแบบไปทดลองใช้กับผู้ใช้บริการ รับฟังความคิดเห็น วิเคราะห์ผล และปรับปรุงบริการให้ตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ ได้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ปรับปรุงบริการให้มีประสิทธิภาพ ลดข้อผิดพลาดก่อนใช้งานจริง สอดคล้องกับ Design Thinking Test

๓.๔ Implementation (นำไปใช้จริง) นำบริการที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้งานจริง พร้อมติดตามผล ประเมินประสิทธิภาพ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)

ผลลัพธ์ ประชาชนได้รับบริการที่ดีขึ้น องค์กรมีประสิทธิภาพในการให้บริการ สามารถปรับปรุงบริการได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Design Thinking Implement และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การออกแบบบริการดิจิทัลภาครัฐ

(Government Digital Service Design)

บริการที่ดีขึ้น สะดวกขึ้น รวดเร็วขึ้น เพื่อประชาชน

1 Service Design (การออกแบบบริการ)

Service Design คือกระบวนการออกแบบและพัฒนาบริการภาครัฐโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (User-Centered Design) เพื่อให้บริการมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงได้ง่าย โดยพิจารณาครอบคลุมทั้งมุมมองของผู้ใช้ กระบวนการทำงาน บุคลากร และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ

หลักสำคัญ

- ✓ ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ
- ✓ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค (Pain Point)
- ✓ ออกแบบบริการให้ใช้งานง่าย ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น
- ✓ ทดลองใช้งานพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
- ✓ พัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับความพึงพอใจ

2 ระดับการให้ความสำคัญของ Design ในองค์กร

การนำ Design มาใช้ในองค์กรแบ่งออกเป็น 4 ระดับ

- 1 Design as Styling**
ใช้เพื่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์หรือบริการ เช่น สี รูปแบบ หน้าจอระบบ (ยังไม่ส่งผลต่อกระบวนการ)
- 2 Design as Process**
ใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการ ลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ
- 3 Design as Strategy**
นำแนวคิดการออกแบบมาใช้ในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ เพื่อสร้างบริการที่ตอบสนองประชาชนและเพิ่มคุณค่าองค์กร
- 4 Design as Culture**
ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด พัฒนา และปรับปรุงบริการ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

เป้าหมาย : พัฒนาไปสู่ระดับ Strategy และ Culture เพื่อให้การออกแบบเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการให้บริการอย่างยั่งยืน

3 Service Design Process และความสัมพันธ์กับ Design Thinking

Service Design

และ **Design Thinking** มีความสัมพันธ์กัน โดย Design Thinking คือแนวคิดและกระบวนการคิด ที่มุ่งทำความเข้าใจผู้ใช้ กำหนดปัญหา สร้างแนวคิด ทดลอง และปรับปรุงแนวทางแก้ไข ส่วน Service Design เป็นการนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบริการอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาทั้งประสบการณ์ของผู้รับบริการ และกระบวนการทำงานเบื้องหลังขององค์กร

Service Design Process (สอดคล้องกับ Design Thinking)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม

- 1 ประโยชน์ต่อตนเอง**
  - ✓ ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบบริการดิจิทัล
  - ✓ เข้าใจ Design Thinking
  - ✓ พัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา
  - ✓ เพิ่มศักยภาพการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- 2 ประโยชน์ต่อองค์กร**
  - ✓ ปรับปรุงกระบวนการทำงาน ลดขั้นตอน
  - ✓ พัฒนารูปแบบบริการที่ดีขึ้น สะดวก รวดเร็ว
  - ✓ เพิ่มคุณภาพและความพึงพอใจของประชาชน
  - ✓ รองรับการทำงานเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government)
  - ✓ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน
- 3 ประโยชน์ต่อสาธารณะ**
  - ✓ ประชาชนได้รับบริการสะดวก รวดเร็ว เข้าถึงง่าย
  - ✓ ลดเวลา ค่าใช้จ่าย และการดำเนินการติดต่อราชการ
  - ✓ เพิ่มความโปร่งใส ตรวจสอบได้
  - ✓ บริการมีคุณภาพ ตรงตามต้องการ
  - ✓ เข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนางานและการให้บริการ โดยศึกษาความต้องการผู้รับบริการ วิเคราะห์ Pain Point ปรับปรุงขั้นตอนให้สะดวก รวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อน นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ร่วมระดมความคิดเห็น สร้างต้นแบบ ทดลองใช้งาน รับฟังข้อเสนอแนะ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บริการมีคุณภาพ โปร่งใส เป็นไปตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัลที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ออกแบบวันนี้ เพื่ออนาคตที่ดีกว่า

บริการภาครัฐที่ดีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

๑. ประโยชน์ต่อตนเอง

ช่วยให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบบริการดิจิทัลภาครัฐและแนวคิด Design Thinking สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างเป็นระบบ พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการออกแบบบริการที่ตอบโจทย์ผู้ใช้งาน เพิ่มศักยภาพในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับการให้บริการภาครัฐได้มากขึ้น

๒. ประโยชน์ต่อองค์กร

ช่วยปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อน พัฒนาบริการดิจิทัลที่สะดวก รวดเร็ว และใช้งานง่าย เพิ่มคุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจของประชาชน สนับสนุนการพัฒนาศูนย์การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ส่งเสริมการทำงาน ร่วมกันของทุกภาคส่วนในการพัฒนาบริการ

๓. ประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงได้ง่ายผ่านช่องทางดิจิทัล ลดระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และภาระในการติดต่อราชการ เพิ่มความโปร่งใส สามารถตรวจสอบและติดตามสถานะการให้บริการได้ ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการ และเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานและการให้บริการของหน่วยงาน โดยเริ่มจากการศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการทำงาน (Pain Point) จากนั้นออกแบบหรือปรับปรุงขั้นตอนการให้บริการให้มีความสะดวก รวดเร็ว และลดความซ้ำซ้อน พร้อมนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ นอกจากนี้ สามารถนำกระบวนการ Service Design และ Design Thinking มาใช้ในการระดมความคิดเห็นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สร้างต้นแบบการให้บริการ ทดลองใช้งาน รับฟังข้อเสนอแนะ และปรับปรุงบริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) เพื่อให้บริการของหน่วยงานมีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มุ่งเน้นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

(ลงนาม)..... ศศิธร ๒๖

(นางสาวฉวีวรรณ ควันมี)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานการเกษตรอาวุโส.....

(ลงนาม)..... ๒๖

(นางจันทร์จิรา ศิริสุวรรณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี